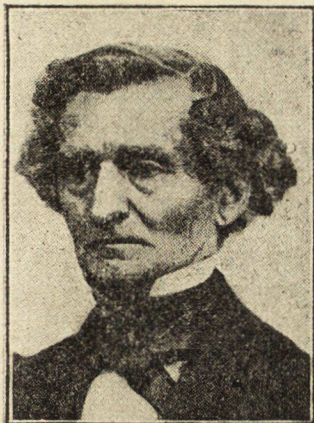

шенъ отъ подръжката на родителитъ си, поради напускане на университета, за да може да си създаде такава чрезъ участие въ конкурса за „Римската награда“, той наново постъпва въ консервато-

Хекторъ Берлиозъ

рия, като ученикъ на Савьоръ. 1830, за кантата си „Сардинапалъ“, взема тази награда и отива въ Италия, дето се отдава на сериозни занятия и творчество. Тукъ той създава симфоничната поема „Възвръщане къмъ живота“ и увертюрата „Кралъ Лиръ“. 1832 се завръща въ Парижъ и отпочва една извънредна плодотворна творческа, диригентска и музикално-писателска дейност. Въ композициитъ си прокарва ново начало — това на програмната музика, което той наемква още по-рано — въ „Фантастичната симфония“ — епизоди изъ живота на единъ артистъ, и което напълно прокарва въ последвалитъ свои творения. По такъвъ начинъ Б. става родоначалникъ на програмната музика. По собственъ пжтъ и Листъ твори програмна музика. Б. се счита изобретателъ и на лейтмотивътъ (idée fixe). Чрезъ статиитъ и музикалнитъ си фейлетони въ „Ревю Йорпоенъ“, „Кореспонданъ“, „Журналъ де деба“, „Газетъ мюзикалъ дьо Пари“

и др. той се изявява като извънредно духовитъ и съ необикновено остъръ и буденъ взоръ — при оценяване музикалнитъ факти и явления на своето време — музикаленъ писателъ; а съ диригентската си дейностъ се утвърдява въ течение на три десетилетия като голѣмъ тълкувателъ на класицитъ: Глукъ, Спонтини и Бетховенъ. Необикновено напредничавиятъ му духъ го прави способенъ да схваща всички нови идеи и да насърдчава всичко, което носи модерни придобития. 1843 Б. посещава Белгия и Германия, 1843 — Австрия (Виена), 1847 Русия, 1848 и 1851 Лондонъ, а презъ 1852 за втори пжтъ Германия, като изпълнението на неговитъ творби, които самъ той дирижиралъ, е събуждало навсѣкжде живъ интересъ и прения. Неоцененъ като откривателъ на нови пжтища въ композицията, Б. е билъ неудовлетворенъ и въ своето житейско поприще. За него не се е намѣрило едно мѣсто на преподавателъ въ консерваторията, и той е трѣбвало да се задоволи съ длъжността на неинъ уредникъ и, после, отъ 1852 — библиотекаръ, на която служба остава до смъртъта си. Голѣмото значение на Б. е въ създаване на програмната музика. Въ тоновата живописъ и музикалната характеристика — въ рисуване на картини отъ природата, въ предаване на пасторални и романтически настроения, каквито е далъ въ сцената отъ природата въ „Фантастичната“ и увертюрата „Римски карнавалъ“, въ „Серенадата“ и „Харолдъ въ планината“ отъ симфонията „Харолдъ въ Италия“, „Скерцото на феитъ“ въ симфонията съ соли и хоръ „Ромео и Юлия“, въ „Танца на духоветъ“ отъ драматичната легенда „Осжждането на Фауста“ и др. — Б. се домогва до едно непостижимо майсторство. Безпосредно е и неговото изкуство, сжщо, въ оркестровитъ цѣттове, чието разнообразие и яркостъ достига до ослѣпелителност. Неспираниятъ му стремежъ къмъ все по-нови дѣла го довежда понѣкога до една дълничност и губене чувство за мѣрка, и по тази причина, въ нѣкои отъ творбитъ му не е избѣгната известна тривителност въ мелодията и ритма. Приживъ Б. не само че не е билъ оцененъ по